

Contactul cu legea

Cu sprijinul financiar al
Programului pentru Drepturi
Fundamentale și Cetățenie
al Uniunii Europene

Manualul a fost realizat în cadrul proiectului:

CHILDREN'S LEGAL EDUCATION
ADAPTED RESOURCES

ECHIPA CARE A ELABORAT MANUALUL ESTE FORMATĂ DIN:

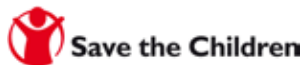
- Organizațiile Salvați Copiii din România și Spania (ONG-uri),
- San Saturnino, o cooperativă socială din Italia,
- Universitatea Anglia Ruskin din Cambridge, Marea Britanie și Colegiul Universitar Artesis Plantijn din Antwerp, Belgia,
- și Observatorul Internațional pentru Justiție Juvenilă, cu sediul în Belgia.

În Marea Britanie, activitățile au fost sprijinite de Consiliul Comitatului Cambridgeshire.

Ne poți trimite opiniile tale despre manual la: info@clearproject.eu

Acest manual a fost elaborat în cadrul proiectului „C.L.E.A.R.: Educație Juridică pentru Copii – Resurse Adaptate” (Children’s Legal Education – Adapted Resources), coordonat de Organizația Salvați Copiii România. Poți afla mai multe despre proiect la: www.clearproject.eu

PARTENERI:

CONTACTUL CU LEGEA

CHILDREN'S LEGAL EDUCATION
ADAPTED RESOURCES

ISBN 978-606-8344-14-0

Introducere

Ai drepturi, iar legile care ți se aplică sunt complexe și se pot schimba. Am pregătit un set de trei manuale **pentru a te ajuta să înțelegi drepturile pe care le ai și legile care ți se aplică**. Am pregătit aceste manuale cu ajutorul a peste 300 de adolescenți din Belgia, Italia, Marea Britanie, România și Spania.

Am comparat legile din aceste țări membre ale Uniunii Europene și am prezentat diferențele și asemănările în tabele albastre. Astfel poți să vezi ușor cum înțeleg aceste țări protecția ta, dar și responsabilitățile care îți revin. Dorim să te ajutăm să vezi mai ușor cum înțeleg aceste țări să protejeze copiii, dar și cum îi responsabilizează.

Unele informații îți vor părea mai simple, iar altele mai dificile. Aceasta nu este o materie obligatorie. **Nu ne așteptăm să memorezi informația** cuprinsă în manuale. În schimb, ne-am dori să reții că, așa cum a remarcat unul dintre adolescenții pe care i-am consultat, „legile pot fi scutul nostru”.

Vei găsi în manuale unele semne de întrebare de culoare mov. Ele marchează **câteva subiecte mai speciale, pe care te încurajăm să le dezbați**. Trebuie să ai în vedere că la aceste întrebări nu există răspunsuri corecte sau greșite, ci doar opinii diferite.

Continuă să discuți și să dezbați cu prietenii și colegii tăi, dar și cu profesorii și părinții despre lucrurile pe care le-ai aflat din aceste manuale.

Cel mai bine este să **ceri ajutor** atunci când ai nevoie. Fii curajos și perseverent. Este posibil ca uneori să nu primești de prima dată ajutorul de care ai nevoie. Nu te da bătut, adresează-te unei alte persoane. În aceste manuale vei găsi și informații despre sprijinul care îți este disponibil, iar acolo unde a fost necesar, am menționat și detaliile de contact ale unor instituții și organizații care te pot ajuta.

Cele trei manuale sunt:

Manualul 1:
Drepturile și vârsta ta

Manualul 2:
Dreptul de a fi protejat împotriva violenței

Manualul 3:
Contactul cu legea

Acesta este unul din cele trei manuale, consultă-le pe celelalte două la:
www.clearproject.eu

Ce poți găsi în acest manual

- Informații despre ce rol au instituțiile publice în asigurarea drepturilor tale → Paginile 1-2
- Spațiul public și contactul cu poliția și alte forțe de ordine → Paginile 3-5
- Un scurt dicționar care îți explică expresiile și cuvintele speciale folosite când se vorbește despre drept și justiție → Paginile 6-7
- Dreptul penal – ce se întâmplă când o infracțiune a fost comisă → Paginile 8-19
- Dreptul familiei – când instanța de judecată vrea să afle opinia adolescentului → Paginile 20-24
- Informația este esențială – de ce este important ca un adolescent care intră în contact cu legea să fie bine informat → Paginile 25-27
- ANEXĂ – Ce sprijin există pentru adolescenții care intră în contact cu legea → Paginile 29-33

Mama mea
a trimis o plângere autorităților care se
ocupă cu discriminarea. Au considerat că, într-adevăr, un
dentist care a refuzat să mă trateze m-a discriminat. Pentru mine a fost
ca o lecție folositoare. Am aflat ce trebuie făcut și, când voi fi îndeajuns de
mare ca să pot semna acte, voi trimite chiar eu plângerea, în caz
că voi păți ceva asemănător. Trebuie să ne apărăm
drepturile.

Unde trebuie să merg dacă drepturile nu-mi sunt respectate?

Se ajunge, în toate cazurile, la tribunal?

Cum pot influența o decizie care mă privește direct?

Dacă mă adresez unei instituții publice,
oare mă vor lua în seamă?

Trebuie să merg însoțit de părinți?

Contactul cu instituțiile publice

Instituțiile publice au un rol important în asigurarea drepturilor tale

În unele situații, voi sau părinții voștri trebuie să apălați la o instituție pentru a fi siguri că drepturile voastre sunt asigurate (fie pentru a vă obține anumite drepturi, fie pentru a cere aplicarea lor). Aceste instituții au roluri specifice și fac parte din administrația publică, fiind diferite de instanțele de judecată.

Există multe instituții care iau decizii cu impact direct asupra copiilor și adolescenților.

2

Câteva exemple de astfel de decizii:

- O autoritate din domeniul educației poate lua decizia de a transfera un elev la o altă școală
- O autoritate din domeniul migrației decide să permită unui copil sau familiei acestuia să locuiască sau să lucreze într-o anumită țară
- O autoritate locală sancționează un adolescent pentru că a aruncat gunoiul pe stradă.

Bine de știut...

O decizie a unei instituții publice poate fi contestată în fața unei instituții superioare sau în instanță.

În anumite sisteme de drept, unele decizii ale instituțiilor publice pot fi transmise, sub formă de petiții, către organisme independente. Vezi în anexa manualului ce organisme independente există în România.

În funcție de vârsta ta, este posibil să ai nevoie de prezența unuia dintre părinți atunci când te adresezi unei instituții.

Am aflat cu surprindere că poți fi pedepsit pentru încălcarea legii, chiar dacă nu știai că acea lege există. Ce se întâmplă dacă nu știai că ceva este ilegal? Suntem copii, de unde să știm noi toate legile? Dar așa stau lucrurile, iar eu am învățat asta pe pielea mea. Am auzit că în alte țări nu este așa, iar poliția te întreabă dacă știai că ceea ce ai făcut este ilegal.

Sunt câteva reguli care par că nu se aplică. Adică există niște legi, dar se pare că nimeni nu le respectă. Atunci de ce să le respect doar eu? E ca atunci când oamenii trec pe roșu când nu sunt mașini, sau când își aruncă gunoiul pe jos, pe stradă. Bine, poți fi amendat, dar asta doar dacă te vede poliția.

Este spațiul public lipsit de reguli?

Cât de multă libertate avem în spațiile publice?

Mă poate amenda poliția?

Cine altcineva mă poate amenda?

Ce poate face poliția?

**Spațiul public,
poliția și alte forțe de ordine**

Spațiul public

Uneori, vă întâlniți cu prietenii în locuri publice, ca de exemplu în parcuri sau mall-uri. În timp ce aceste locuri publice oferă un anumit grad de libertate, trebuie ținut minte că și aceste spații sunt guvernate de reguli.

Există reguli care să asigure că oamenii se comportă în mod adecvat în spațiile publice. Aceste reguli sunt stabilite în legislația fiecărei țări. De exemplu, în funcție de țară, adolescenții trebuie să respecte anumite limite de zgomot atunci când ascultă muzică, nu au voie să facă graffiti sau să lase zgornoi în urma lor.

4

La ce riscuri se expun adolescenții când se află în spațiile publice?

Cum pot fi aceste riscuri evitate?

Află ce reguli se aplică ...

- în țara voastră sau în țara în care vreți să călătoriți;
- și în acele contexte sociale în care vă petreceți cea mai mare parte a timpului, ca de exemplu: școală, cluburi sportive, parcuri sau stadioane.

Contactul cu poliția și alte forțe de ordine

Poliția, jandarmeria și reprezentanții unor instituții au rolul de a asigura că legile sunt respectate, precum și că oamenii sunt în siguranță.

Adolescenții, la fel ca oricine altcineva, riscă să fie amendați de poliție sau de alte forțe de aplicare a legii, dacă nu respectă legile referitoare la spațiile publice.

Dacă sesizați un pericol la adresa voastră sau a altora, primul lucru pe care trebuie să-l faceți este să cereți ajutor și să sunați la poliție.

Să vedem ce spun legile

Contactul cu poliția și cu alte forțe de ordine	
în	
 Belgia	Ai obligația de a-ți prezenta actul de identitate atunci când poliția îți solicită acest lucru. Poliția îți poate adresa o astfel de solicitare doar atunci când consideră că ai legătură cu o infracțiune. Actul de identitate îl obții la vârsta de 12 ani și trebuie să-l porți întotdeauna la tine. În afară de ofițerii de poliție, autoritățile municipale au și ele dreptul de a aplica sancțiuni pentru „comportament inadecvat” sau „mici abateri”. Autoritățile municipale pot răspunde în mod direct la chestiuni de ordin public, cum ar fi mici acte de vandalism, aruncarea gunoiului pe jos sau atunci când se face gălăgie pe timpul nopții. Astfel, adolescenții pot primi sancțiuni administrative municipale numite „amenzi GAS”. Regulile privind aceste amenzi diferă de la o municipalitate la alta.
 Italia	Dacă un ofițer de poliție te întreabă ce nume sau adresă de domiciliu ai, ori îți cere să-i prezentați un act de identitate, ai obligația să te conformezi. Poliția te poate percheziționa dacă are motive întemeiate să creadă că ai arme sau droguri.
 România	Numai forțele de ordine, cum ar fi poliția, jandarmii sau poliția locală (care este un departament în cadrul autorităților locale sau municipale), au autoritatea de a-i cere unei persoane să-și prezinte actele de identitate, indiferent dacă s-a comis sau nu vreo infracțiune. Astfel, adolescenții, ca toate celelalte persoane, trebuie să prezinte actele de identitate dacă forțele de ordine le solicită acest lucru. În cazul în care adolescenții refuză sau nu au niciun act de identitate asupra lor, ofițerii de poliție îi pot escorta la cea mai apropiată secție de poliție, în vederea identificării. Alți agenți care au autoritatea de a gestiona anumite încălcări minore ale legii, cum ar fi călătoria cu autobuzul fără bilet valid, trebuie să solicite asistența forțelor de ordine pentru a-i identifica pe cei care nu vor sau nu pot să-și prezinte actul de identitate.
 Spania	Persoanele peste 14 ani au obligația de a avea un act de identitate. Începând cu această vârstă, adolescenții trebuie să-și prezinte actul de identitate ofițerilor de poliție, dacă li se solicită acest lucru. Poliția poate cere cuiva să se legitimeze doar dacă crede că persoana respectivă are legătură cu o infracțiune. Ofițerii de poliție au, la rândul lor, obligația de a-și arăta insigna sau legitimația.
 Anglia și Țara Galilor	Doar poliția poate emite sancțiuni pentru fapte în care ar putea fi implicați copiii. Multe infracțiuni minore sunt gestionate de către poliție, evitându-se astfel implicarea instanței de judecată. Poliția are autoritatea de a „opri și chestiona” și de a „opri și percheziționa” orice persoană, inclusiv copii și adolescenți. Dacă ești oprit de poliție, trebuie să-ți spui numele. Și ofițerii de poliție trebuie să îți arate legitimația și să spună de la ce secție sunt. Poliția poate „opri și chestiona” orice persoană (de exemplu, ce face, de ce se află într-o anumită zonă, unde se duce etc.); persoana respectivă are însă dreptul de a nu răspunde. Poliția poate „opri și percheziționa” o persoană dacă are „motive întemeiate” să o suspecteze că transportă droguri, bunuri furate, arme sau obiecte care ar putea fi folosite pentru a comite o infracțiune. Înainte de a percheziționa pe cineva, ofițerii de poliție trebuie să prezinte motivele percheziției. Poliția mai poate solicita unei persoane și să-și îndeparteze hainele. În public, pot fi îndepartate numai geaca, jacheta sau mănușile. Pentru îndepartarea oricăror alte haine sau elemente pe care persoana le poartă din motive religioase, precum un voal sau turban, este necesar ca ofițerul de poliție să fie de același gen cu persoana respectivă, iar percheziția să aibă loc departe de privirile publicului.

Bine de știut...

Diverse cuvinte speciale sunt folosite atunci când se vorbește despre drept și justiție. Iată mai jos o listă cu explicații, care să te ajute să înțelegi mai ușor textul din acest capitol.

Audiere: în această publicație, folosim cuvântul audiere pentru a descrie dialogul (comunicarea) dintre un judecător sau procuror și o persoană implicată într-un caz.

Audierea în instanță este o procedură prin care judecătorul adună și analizează diverse probe și informații pentru a afla adevărul și a lua o decizie într-un caz.

Compensație: ceea ce se oferă (de obicei bani) unei persoane ca formă de a recunoaște că aceasta a suportat o pierdere, pagubă, stricăciune, suferință, durere sau vătămare.

Contravenție și abatere: încălcări mai puțin grave ale legii, care nu pun viața cuiva în pericol.

Discernământ: este capacitatea unei persoane de a-și da seama de consecințele (urmările) și semnificația comportamentului său.

Infractor sau făptuitor: persoana care a comis o infracțiune, care a încălcat legea și a comis o faptă ilegală. Cuvântul făptuitor se poate referi atât la o persoană acuzată ca a comis o infracțiune, cât și la cineva care a fost găsit vinovat.

Infracțiuni, crime sau fapte penale: încălcări grave ale legii.

Instituții (organisme) independente: organizații sau instituții care promovează și protejează drepturile omului.

Aceste instituții sau organisme independente primesc și analizează plângeri de la persoane care cred că drepturile le-au fost încălcate de organizații sau autorități publice.

Exemple de astfel de instituții: Avocatul Poporului, comisii naționale sau comisari pentru drepturile omului, organizații de protecția drepturilor omului.

Instituții închise (care privează de libertate): instituții în care sunt închise persoanele care au fost acuzate sau găsite vinovate pentru comiterea unei infracțiuni (exemple de astfel de instituții: centrul de arest, închisoarea, centrul de detenție).

Judiciar. Instituții, autorități sau organisme judiciare. Proceduri judiciare: cuvântul “judiciar” se referă la ceva ce are legătură cu judecători, instanță sau sistemul de justiție. Cuvântul mai poate fi folosit și pentru a descrie măsurile luate pentru a aplica drepturile recunoscute de lege.

Cei ce asigură respectarea drepturilor recunoscute de lege se numesc autorități, instituții sau organisme judiciare. Procedurile judiciare sunt toate etape parcurse și măsuri luate de aceste autorități judiciare.

Justiția restaurativă spre deosebire de justiția punitivă: justiția restaurativă este un mod de a răspunde actelor penale prin repararea răului produs și „reinstalarea” armoniei (pe cât de mult se

poate) dintre făptuitor, victimă și restul societății. Noțiunea vine de la ideea de „a reface”. Justiția restaurativă poate include: medierea, rezolvarea conflictelor de comun acord, adresarea de scuze sau acordarea unei compensații.

Pe de altă parte, justiția punitivă (numită și retributivă) este concentrată pe pedepsirea făptuitorului.

Juvenil: se folosește pentru a descrie ceva caracteristic copiilor și adolescenților, sau ceva ce are legătură cu aceștia.

De exemplu, în închisorile pentru delincvenți juvenili sunt doar copii și adolescenți condamnați pentru că au comis fapte penale.

Lege și legislație: set de reguli obligatorii, stabilite de stat, care trebuie respectate de oricine.

Mediere. Mediator: medierea este o modalitate de a rezolva o neînțelegere sau un conflict între mai multe persoane, cu ajutorul unui specialist independent, numit “mediator”. Acest specialist este special pregătit să-i ajute pe oameni să ajungă la o înțelegere.

Minor: copil, persoană mai mică de 18 ani.

Ordin legal: o decizie luată de judecător (de obicei) sau de procuror (mai rar) prin care se spune ce poate și ce nu poate o persoană să facă. Exemple: ordin de restricție, de formare, de reabilitare, de protecție etc.

Organe sau forțe de aplicare a legii: instituții și organisme publice care au datoria să se asigure că se respectă legile, în special legile referitoare la spațiul și ordinea publică. Modul de organizare a acestora diferă de la o țară la alta.

Exemple: poliția, poliția comunitară sau locală, jandarmeria etc.

Penal: se folosește atunci când ne referim la infracțiuni.

Proceduri: etape, măsuri parcurse.

Procuror. Procuratură: procuratura este instituția care, în cadrul procesului penal, trebuie să prezinte cazul referitor la cel acuzat că a încălcat legea. Specialistul responsabil de acest lucru se numește „procuror”.

Rolul procurorului diferă de la o țară la alta. În unele țări, procurorul trebuie să găsească și să prezinte adevărul, așa că analizează orice fel de probă și informație, indiferent dacă este în sprijinul sau împotriva celui acuzat. În alte țări, rolul procurorului este de a combate argumentele persoanei acuzate și pe cele ale avocaților acesteia.

Punitiv: o acțiune care are scopul de a sancționa sau pedepsi.

Ei stau pe străzile din apropierea școlii

la care învăț și îi hărțuiesc pe cei mai mici, le iau telefoanele sau banii.

Acum câteva zile au împins un copil de pe bicicletă, care a căzut și s-a lovit destul de rău. În ultima vreme m-am gândit că poate data viitoare când atacă pe cineva ar trebui să sun la poliție. Tind să cred că e de datoria mea să fac acest lucru, dar nu știu ce se va întâmpla dacă vor afla că am fost eu. Sincer, îmi fac griji pentru fratele meu mai mic, pentru că el ar putea să fie următorul și nu aș vrea să pățească ceva. Ce trebuie să facem când vedem lucruri de genul acesta? Este de datoria noastră să raportăm poliției sau ar fi mai bine să nu ne amestecăm?

Ce trebuie să fac dacă sunt martorul unei infracțiuni?

Pot fi acuzat de comiterea unei infracțiuni dacă sunt copil?

Am fost victima unei infracțiuni. Cine mă poate ajuta?

Contează câți ani am?

Dreptul penal

Ce este dreptul penal?

Multe fapte sunt interzise de lege, însă unele sunt, în mod evident, mai grave decât altele. Unele fapte nu sunt foarte grave, deoarece pericolul pe care îl pot provoca nu este foarte mare. De exemplu, mersul fără un bilet de autobuz valabil nu pune în pericol viața, sănătatea sau proprietatea și poate fi sancționat mai puțin sever decât alte încălcări ale legii, precum agresarea fizică a unei persoane.

Amenda se aplică atunci când o persoană face ceva interzis de lege, dar fapta sa nu este foarte gravă. Cuvinte precum „contravenții” sau „abateri” sunt folosite pentru a descrie acele încălcări mai puțin grave ale legii. Pe de altă parte, când cineva comite fapte grave, sancțiunile sunt mai severe, putând merge până la închisoare. Cuvinte precum „infrațiuni” sau „crime” descriu încălcările foarte grave ale legii.

Dreptul „penal” se referă doar la infrațiuni sau crime. Diferă totuși, de la țară la țară, ceea ce încadrează ca infracțiune. De exemplu, aceeași faptă poate fi considerată infracțiune într-o țară, dar contravenție în alte țări.

Bine de știut...

Decizia unei instanțe de judecată poate fi contestată la o instanță superioară. O persoană suspectată de comiterea unei infracțiuni trebuie considerată nevinovată până la dovedirea contrariului.

Etapele de la comiterea unei infracțiuni până la finalizarea cazului

Infracțiunea ajunge să fie cunoscută

- victima raportează fapta;
- sau alte persoane o raportează;
- ori se autosesizează anumite instituții care au puterea de a începe investigarea cazului.

Adunarea dovezilor - investigația cazului

- ‘ascultarea’ (audierea) martorilor, victimelor și persoanelor suspectate de comiterea infracțiunii;
- cercetarea locului în care s-a comis fapta;
- efectuarea altor expertize/analize și pregătirea unor rapoarte (de exemplu, expertize medicale, tehnice sau chiar financiare).

Luarea unei hotărâri cu privire la caz

- pe baza dovezilor colectate, declarațiilor martorilor, victimei, persoanei suspectate, precum și a multor altor expertize și probe, instanța ia o hotărâre și poate aplica o sancțiune.

Instituțiile și specialiștii care intervin în cadrul acestor etape diferă de la o țară la țară, dar, în general, este vorba de ofițeri de poliție și procurori specializați.

Să vedem ce spun legile

Ca martor, pot refuza să depun mărturie?	
în	
 Belgia	Da. Dacă însă dorești să depui mărturie, se vor lua câteva măsuri speciale de protecție.
 Italia	Nu, cu două excepții – nu poți fi forțat să depui mărturie împotriva celor din familia ta și ai dreptul să păstrezi tăcerea dacă mărturia ta ar putea să ducă la acuzarea ta penală. Cu excepția acestor situații, ai obligația de a depune mărturie, dacă ești chemat ca martor.
 România	Nu, cu excepția situației în care ți s-ar cere să depui mărturie împotriva membrilor apropiați din familia ta (cum ar fi părinții, frații sau surorile), caz în care poți refuza. Altfel, martorii, chiar dacă sunt copii, nu pot refuza să depună mărturie. Nu există limită de vârstă și li se poate solicita chiar și copiilor foarte mici să depună mărturie.
 Spania	Nu. Copiii martori nu pot refuza să depună mărturie. Însă aceștia nu depun jurământ și doar li se cere să spună adevărul.
 Anglia și Țara Galilor	Nu. Ți se poate cere să depui mărturie, indiferent de vârstă, atât timp cât înțelegi întrebările judecătorului și juraților și poți da răspunsuri care pot fi înțelese. Serviciul pentru martori îți va oferi asistență.

Ți se pare corect că în unele țări un martor este obligat să depună mărturie, în timp ce în alte țări nu există o astfel de obligație?

Crezi că ar fi nevoie să fie stabilită o vârstă minimă pentru acest lucru?

Adolescenții pot intra în contact cu dreptul penal din mai multe motive. Adolescentul poate fi:

Ce se întâmplă când...

...adolescenții sunt martori ai unor infracțiuni?

Martorii joacă un rol foarte important, deoarece pot contribui la stabilirea adevărului și pedepsirea infractorului.

Adolescenții vor avea nevoie de sprijin pentru a înțelege care este rolul lor și de ce este nevoie ca specialiștii care investighează cazul să stea de vorbă cu ei despre faptele la care au asistat.

Ce se întâmplă când...

...adolescenții sunt victime ale unor infracțiuni?

- Primul pas este raportarea infracțiunii și solicitarea de suport

Pentru unele infracțiuni, simpla raportare a faptei este suficientă pentru ca procedurile penale (judiciare) să înceapă. Sunt însă și infracțiuni care nu pot fi investigate până nu se depune o plângere.

Uneori, plângerea trebuie să fie depusă sau semnată și de un părinte sau reprezentant legal. Acest lucru diferă în funcție de țară, de tipul de infracțiune și de vârsta victimei.

- Oficialii responsabili de aplicarea legii vor îndruma apoi victima pe parcursul procedurilor

În ciuda faptului că cele mai multe legislații încearcă să-i asigure protecție victimei, participarea copiilor victime în cadrul procedurilor penale rămâne neplăcută. De exemplu, în unele țări, copilului victimă i se poate cere să povestească de mai multe ori și chiar mai multor specialiști ce s-a întâmplat. Copilul poate fi nevoit să se supună unor examinări. O examinare medicală sau psihologică poate avea loc când copilul a suferit o agresiune fizică sau psihică ce trebuie evaluată.

În majoritatea țărilor, victimele pot solicita și primi compensații financiare din partea autorului infracțiunii.

DREPTURILE COPILULUI

Să vedem ce spune Convenția

Copiii care sunt victime ale neglijenței sau abuzului, exploatării, tratamentelor crude sau umilitoare, ori conflictelor armate au dreptul să primească îngrijire adecvată în vederea recuperării fizice și psihologice, precum și pentru reîntregirea lor socială.

Există sprijin special pentru copiii victime sau martori

În cursul procedurilor penale, cei acuzați și avocații acestora pot încerca să conteste declarațiile martorilor sau victimelor. Adolescenții care sunt martori sau victime trebuie să fie sprijiniți pentru a putea face față unor posibile încercări de intimidare.

Fiecare țară are propriile mecanisme pentru protejarea martorilor și victimelor vulnerabile, care pot include:

- protejarea identității;
- înregistrarea audio-video a declarațiilor;
- audierea prin intermediul unor mijloace tehnice, astfel încât victimele sau martorii să nu fie în aceeași încăpere cu acuzatul;
- audierea adolescentului în prezența unui părinte, unui avocat sau unui psiholog;
- gestionarea cazului de către profesioniști specializați în cazuri care îi implică pe copii, precum ofițeri de poliție și judecători special instruiți;
- servicii de sprijin pentru victime, cum ar fi adăposturi și centre de consiliere;
- impunerea unui ordin de protecție.

Cere ajutorul și ai încredere să raportezi infracțiunile.

Este în regulă să fii speriat, însă fii încrezător că există suport.

Ce se întâmplă când ...adolescenții sunt cei care COMIT infracțiunea?

Există situații în care copiii încalcă legea. Acest lucru se poate întâmpla din mai multe motive, inclusiv din cauză că nu știu că acțiunea lor este ilegală. Cei care comit o infracțiune sunt numiți „făptuitori” sau „infractori”.

De la ce vârstă o persoană poate fi acuzată de comiterea unei infracțiuni?

Fiecare țară a stabilit o vârstă minimă sub care un copil se consideră a fi prea mic pentru a fi tras la răspundere pentru comiterea unei infracțiuni. Aceasta este denumită vârstă minimă de răspundere penală.

Țările au viziuni diferite în legătură cu vârsta la care un copil poate fi considerat îndeajuns de matur pentru a fi acuzat de o infracțiune. Ce ar putea sta la baza acestor diferențe? De ce crezi că țările europene nu folosesc aceeași vârstă minimă pentru răspundere penală?

Ce se întâmplă în cazul copiilor mai mici decât vârsta de răspundere penală?

Copiii care au comis o faptă ce încalcă legea penală și care nu au ajuns încă la vârsta răspunderii penale nu vor fi trași la răspundere.

Totuși, ei pot fi incluși într-un program social sau educațional, cu scopul de a preveni comiterea altor fapte interzise de legea penală.

Ce se întâmplă în cazul copiilor care au împlinit vârsta minimă de răspundere penală?

Pentru copiii care au împlinit vârsta de la care răspund penal și care au comis o infracțiune, majoritatea țărilor au legi care prevăd pedepse mai puțin severe decât în cazul adulților. Cu cât copilul este mai mic ca vârstă, cu atât mai puțin dure sunt sancțiunile care i se aplică.

Sancțiunile care pot fi aplicate copiilor tind să fie mai degrabă de natură educativă (care urmăresc să educe), decât de natură punitivă (care urmăresc să pedepsească).

O gamă largă de sancțiuni și obligații pot fi aplicate copiilor care au comis o infracțiune, de la mustrarea de către judecător, obligația de a urma un program de terapie sau consiliere, până la internarea în instituții închise. Așadar, pentru infracțiuni mai grave, copiii pot ajunge în centre închise sau chiar în închisori.

În majoritatea țărilor, adolescenții care depășesc o anumită vârstă pot fi acuzați de o infracțiune chiar dacă nu au știut că ceea ce au făcut este ilegal. Ți se pare o abordare corectă?

DREPTURILE COPILULUI

Să vedem ce spune Convenția

Ai dreptul să nu fii pedepsit sau tratat cu cruzime, ori într-o manieră umilitoare sau care să-ți fie dăunătoare.

Ai dreptul să nu fii privat de libertate în mod ilegal sau arbitrar.

Copiii privați de libertate vor fi separați de adulți și vor avea dreptul să păstreze contactul cu familiile lor.

Dacă ești acuzat de încălcarea legii, trebuie să-ți fie respectate demnitatea și valoarea personală.

Trebuie să se țină cont de vârsta ta, iar măsurile luate în cazul tău trebuie să aibă ca scop reintegrarea ta în societate.

Ai dreptul să fii informat în cel mai scurt timp în legătură cu acuzațiile care ți se aduc. Această informare se va face direct sau, când este cazul, prin intermediul unui părinte ori reprezentant legal.

Ai dreptul să beneficiezi de asistență juridică sau de alte feluri.

Ai dreptul să fii considerat nevinovat până la stabilirea vinovăției. Ai dreptul să nu fii forțat să depui mărturie sau să declari că ești vinovat.

Ai dreptul să contești decizia care s-a luat referitor la tine, în fața unei instanțe superioare sau unei alte autorități competente.

Dacă nu vorbești sau nu înțelegi limba în care se desfășoară procesul, ai dreptul de a fi asistat gratuit de un interpret.

Confidențialitatea și viața privată trebuie să-ți fie respectate pe parcursul tuturor procedurilor.

Cazurile în care sunt implicați copii trebuie rezolvate rapid și corect.

Să vedem ce spun legile

La ce vârstă pot fi ACUZAT DE COMITEREA UNEI INFRACTIUNI și care ar putea fi sancțiunile?

în	vârsta	alte detalii
 Belgia	12 ani 14 ani 16 ani	<p>Poți să apari în fața unei instanțe pentru minori și familie și, dacă se va dovedi că ai încălcat legea, ți se pot aplica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • măsuri educative • măsuri alternative, precum medierea - acest lucru înseamnă că îți asumi responsabilitatea faptelor tale, îți ceri scuze victimei și muncești pentru a strânge bani să plătești daunele provocate; • sau poți fi trimis într-o instituție. <p>Poți să fii trimis într-o închisoare pentru minori.</p> <p>Poți fi judecat de o instanță pentru adulți, dacă judecătorul consideră că măsurile educaționale, terapeutice sau sociale stabilite au eșuat. Dacă ai primit o amendă, o vei plăti împreună cu părinții tăi.</p>
 Italia	14 ani	<p>Dacă ai capacitate de înțelegere și discernământ. Instanța evaluează dacă ai știut ce ai făcut atunci când ai comis fapta. Instanța evaluează, de asemenea, dacă ai știut că fapta ta este ilegală, deoarece asta poate influența severitatea sancțiunii pe care poți să o primești.</p> <p>Dacă se dovedește că ai încălcat legea, instanța pentru minori va stabili o sancțiune mai puțin severă decât în cazul adulților și care va fi centrată pe reabilitarea (îndreptarea) ta. Din acest motiv, se pot stabili măsuri alternative la închisoare, precum arestul la domiciliu, probațiunea și eliberarea condiționată. Dacă săvârșești o faptă sancționată cu închisoare pentru mai mult de 9 ani, îți vei ispăși pedeapsa într-o închisoare pentru minori și tineri. Aceasta este o instituție pentru copii și tineri infractori, cu vârste de până la 21 de ani.</p>
 România	14 ani 16 ani	<p>Dacă se dovedește că ai avut discernământ când ai săvârșit fapta.</p> <p>După vârsta de 16 ani, o persoană este considerată răspunzătoare din punct de vedere penal (exceptând situația în care, la fel ca în cazul adulților, persoana nu a avut discernământ atunci când a săvârșit fapta).</p> <p>Dacă ai peste 14 ani și s-a considerat că ai avut discernământ iar judecătorul decide că ești vinovat, ți se poate aplica o măsură educativă care nu te va priva de libertate, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stagiul de formare civică, cu o durată de cel mult 4 luni; • supraveghere pe parcursul unei perioade cuprinse între 2 și 6 luni; • consemnarea la sfârșit de săptămână, care înseamnă că nu-ți poți părăsi locuința sâmbăta și duminica; • asistarea ta zilnică. <p>Dacă ai primit deja o măsură educativă și comiți o nouă infracțiune gravă (care se pedepsește cu mai mult de 7 ani de închisoare) judecătorul poate decide să te priveze de libertate.</p> <p>De asemenea, judecătorul poate decide să te priveze de libertate dacă măsurile educative menționate mai sus au dat greș. În acest caz, vei fi internat într-un centru educativ sau chiar într-un centru de detenție.</p> <p>Dacă săvârșești o faptă ușoară, care se încadrează la drept civil sau administrativ (nu penal), poți fi sancționat cu o mustrare sau cu o amendă. Dacă ai peste 16 ani poți fi sancționat cu muncă în folosul comunității.</p>

 <p>Spania</p>	<p>14 ani</p>	<p>Dacă ești găsit vinovat, judecătorul pentru minori poate decide să te priveze de libertate. Poți fi trimis într-o instituție închisă, într-un centru semi-deschis sau deschis, sau poți primi consemnare la sfârșit de săptămână. Pe de altă parte, judecătorul poate decide aplicarea unor măsuri neprivative de libertate, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • un ordin de protecție sau restricție; • probațiune; • muncă în folosul comunității; • locuirea cu o familie diferită sau cu o persoană diferită sau în cadrul unui grup educativ; • frecventarea unui centru de zi sau alte măsuri socio-educative. <p>În unele cazuri, judecătorul poate decide măsuri terapeutice pentru adolescentul care a fost găsit vinovat, dacă acesta suferă de afecțiuni fizice sau psihice, inclusiv de adicții. Măsurile terapeutice pot fi puse în aplicare într-una dintre instituțiile enumerate mai sus, sau urmând un program de tratament și controale periodice la locuința adolescentului.</p>
 <p>Anglia și Țara Galilor</p>	<p>10 ani</p>	<p>Dacă se dovedește că ai comis o infracțiune, instanța pentru minori poate aplica fie o sancțiune comunitară, fie privarea de libertate. O sancțiune comunitară poate include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urmarea unui program de muncă al cărui scop este îndreptarea comportamentului tău; • Un ordin de compensație care te va ajuta să îndrepti răul făcut, de exemplu, prin repararea daunelor pe care le-ai provocat proprietății victimei; • O măsură de reabilitare, în care instanța stabilește interdicții și obligații (ce nu vei avea voie să faci, dar și ce vei fi obligat să îndeplinești). <p>În plus, instanța îți poate impune să comunici cu victima, pentru a asculta și versiunea ei și a-ți cere scuze pentru fapta comisă. Privarea de libertate se aplică în cazul în care ai săvârșit o infracțiune gravă, sau dacă ai mai săvârșit înainte și alte infracțiuni și ești considerat un risc pentru societate. Pentru infracțiuni grave, poți fi pus sub supraveghere și după încheierea perioadei de detenție. De exemplu, pentru crimă, supravegherea este menținută pentru tot restul vieții.</p>

Cine se ocupă de cazul meu și ce la ce tip de sprijin am acces

în	
 Belgia	Poliția pentru minori este o unitate specială a poliției, care se ocupă de cazurile în care sunt implicați copii. De asemenea, există instanțe pentru familie, care judecă acele cazuri în care sunt implicați copii. Însă, dacă ai peste 16 ani și ai comis o infracțiune, judecătorul poate decide ca, în anumite condiții, să te cheme în fața unei instanțe pentru adulți. Sprijin: suport gratuit din partea avocaților specializați în cazuri cu copii și tineri.
 Italia	Există instanțe de judecată pentru minori, compuse din patru persoane: doi judecători și alți doi membri care au rolul de asistenți. Acești doi membri asistenți, un bărbat și o femeie cu vârste peste 30 de ani, trebuie să aibă experiență în domeniul social și să fie absolvenți fie de biologie, psihiatrie, criminologie, pedagogie sau psihologie. Curțile de apel pentru minori sunt compuse din cinci membri: trei judecători și doi membri asistenți (care trebuie să îndeplinească aceleași cerințe menționate mai sus). Procurorii de pe lângă tribunalele pentru minori lucrează cu departamente speciale ale poliției. Sprijin: asistență oferită de serviciile pentru minori și de serviciile sociale, în toate etapele procedurilor; dreptul la sprijin emoțional și psihologic oferit pe tot parcursul procesului; asistență și reprezentare de către un consilier juridic.
 România	Există o singură instanță care se ocupă exclusiv de cazuri în care sunt implicați copii, iar această instanță activează într-o zonă geografică limitată – (doar în județul Brașov). Prin urmare, în celelalte zone ale țării, cazurile cu copii sunt, de regulă, judecate de către aceiași judecători care se ocupă și de cazurile cu adulți. Sprijin: asistență juridică obligatorie pentru copiii victime și pentru cei în conflict cu legea; posibila prezență a unui părinte, a unui profesionist din domeniul social sau a unei persoane de încredere; posibilitatea oferirii de sprijin psihologic victimelor, dacă acest lucru este cerut sau dacă instanța de judecată consideră că este necesar.
 Spania	Există două unități speciale de poliție care se ocupă de cazurile în care sunt implicați copii. Una din aceste unități se numește GRUME și face parte din Poliția Națională, având rolul de a proteja atât copiii victime, cât și copiii care au comis o infracțiune. Cealaltă unitate de poliție există doar în unele regiuni autonome ale Spaniei și face parte din Poliția Locală, fiind compusă din „tutori”, adică din agenți care acționează la nivel local pentru a îmbunătăți climatul din școli. Acești agenți tutori oferă informații despre subiecte variate, cum ar fi violența de tip bullying-ul sau cea asociată diverselor grupări „de cartier” și, totodată, identifică și previn comportamentele antisociale. Agenții tutori sunt bine cunoscuți de către adolescenți. Judecătorii pentru minori sunt magistrați specializați în cazuri cu copii. Sprijin: suport psihologic pe tot parcursul procedurilor penale; prezența părintelui sau a unei alte persoane aleasă de adolescent, pentru acest lucru fiind însă nevoie de acordul judecătorului.
 Anglia și Țara Galilor	Există echipe speciale care au rolul de a oferi sprijin adolescenților care intră în conflict cu legea. Cazurile cu copii sunt judecate de către instanța pentru minori. Sprijin: avocat gratuit (un avocat care este de serviciu în momentul respectiv), în cazul în care copilul în conflict cu legea nu are propriul avocat; prezența părintelui, în cazul în care copilul are sub 16 ani.

În România, doar câțiva dintre copiii care intră în contact cu instanța vor întâlni judecători care se ocupă numai de cazuri cu copii. Crezi că acest aspect ar putea influența experiența copilului în instanța de judecată?

Care este opinia ta cu privire la faptul că judecătorii belgieni pot decide să-i cheme pe unii adolescenți cu vârste de peste 16 ani în fața unei instanțe pentru adulți? De ce crezi că au judecătorii o astfel de opțiune?

Există sprijin special pentru adolescenții aflați în conflict cu legea

În multe țări, cazurile adolescenților care au intrat în conflict cu legea sunt judecate de instanțe speciale. De obicei, aceștia sunt audiați în absența publicului (cu alte cuvinte, doar în prezența celor care au legătură cu cazul, fără a li se permite altor persoane să asiste) și se fac eforturi pentru ca identitatea și imaginea să le fie protejate.

În multe țări, legea cere ca, pe parcursul fiecărei etape, adolescenții în conflict cu legea să fie asistați de un avocat. În cazul în care familia copilului nu-și permite să plătească un avocat, este desemnat unul din oficiu.

Care ar fi motivul păstrării secrete a identității unui copil acuzat de încălcarea legii?

De ce crezi că cei care lucrează în mass-media sunt interesați să afle și să publice detalii despre acești copii?

Judecătorul m-a întrebat cu cine vreau să locuiesc. Atât. Cred că întâlnirea cu judecătorul a durat mai puțin de 2 minute. Nu am simțit că mi s-a dat ocazia să spun ce gândesc. Am avut emoții și am fost foarte supărat când mi s-a cerut să aleg cu care dintre părinți să locuiesc.

A fost un judecător de treabă. Voia să știe despre viața mea, m-a întrebat despre școală și despre ce îmi place să fac. M-a întrebat ce aș vrea să fac în viitor. Mi-a fost ușor să vorbesc cu el. Ce nu mi-a plăcut deloc a fost tribunalul . . . prea mare și rece și plin de tot felul de oameni.

Judecătorii și părinții ar trebui să asculte mai atent ceea ce spun copiii.

Mă întreabă judecătorul ce cred?

Vor fi opiniile mele luate în calcul?

Dar dacă nu vreau să vorbesc?

Contează câți ani am?

Dreptul familiei

Când ajung problemele de familie să fie discutate în instanță?

Ambii părinți trebuie să aibă grijă de copiii lor și să acționeze cum este cel mai bine pentru copii, sunt însă și situații în care lucrurile nu merg bine, cum ar fi atunci când:

- Părinții nu sunt prezenți în viața copiilor, sau nu pot ori nu vor să-și îndeplinească obligațiile referitoare la creșterea copiilor lor. În aceste situații, autoritățile trebuie să intervină pentru a asigura bunăstarea copilului.
- Părinții nu pot să se pună de acord atunci când trebuie să ia decizii referitoare la copiii lor. Spre exemplu, sunt situații când părinții se despart și nu cad de acord cu cine ar trebui copilul să locuiască. Aceste neînțelegeri pot fi „mediate” prin intervenția unor specialiști numiți „mediatori” care îi pot ajuta pe ambii părinți să găsească o soluție. În cazul în care nu se poate ajunge la un acord prin intermediul discuțiilor, ar putea fi nevoie ca situația să fie rezolvată în instanță. Astfel, îi revine judecătorului rolul de a lua cea mai bună decizie cu privire la copil.

Îi întreabă instanța pe adolescenți ce opinie au?

În multe țări, instanțele de judecată sunt obligate să asculte opiniile copiilor care au trecut de o anumită vârstă.

În unele țări, copiii sunt audiați direct de către instanță, în timp ce, în altele, sunt audiați de către o persoană special instruită, care va transmite opiniile copilului către instanță.

Aceste aspecte legate de familie sunt foarte sensibile. De aceea, sunt adolescenți care nu doresc să vorbească despre ele și nu pot fi obligați să participe la audierile instanței.

Rolul instanței de judecată este de a decide ce este cel mai bine pentru copil. Uneori, „cea mai bună decizie”, luată de instanță, poate să fie diferită de ceea ce copilul și-ar fi dorit să se întâmple.

Sfaturi

Este foarte important ca adolescenții să vorbească sincer despre sentimentele și opiniile lor, deoarece acest lucru îl va ajuta pe judecător să ia cea mai bună decizie în cazul lor.

DREPTURILE COPILULUI

Să vedem ce spune Convenția

Ai dreptul să-ți exprimi opiniile în mod liber în toate chestiunile care te privesc. Opiniile tale vor fi luate în considerare în raport cu vârsta și maturitatea ta. Vei fi ascultat, în mod direct sau printr-un reprezentant, în orice procedură (fie ea judiciară sau administrativă) care te afectează.

Ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea ta, iar autoritățile trebuie să îți sprijine în această acțiune.

Bine de știut...

Convenția spune că toți copiii trebuie ajutați să participe la luarea deciziilor care îi privesc.

De aceea, copiii trebuie să fie consultați de către părinții lor, de profesioniști și de orice instituții, inclusiv de către instanțele de judecată, atunci când se iau decizii referitoare la copii.

Să vedem ce spun legile

La ce vârstă pot fi AUDIAT în instanță în legătură cu probleme referitoare la familie?		
în	vârsta	alte detalii
 Belgia	12 ani	Declarația ta va fi privită ca o recomandare, instanța urmând să decidă în ce măsură va ține cont de opiniile tale. Există și o excepție: în cazurile de adopție, instanța nu poate lua o decizie dacă nu a abținut aprobarea (consimțământul) copilului cu vârsta de 12 ani sau peste. Poți refuza să fii audiat în probleme referitoare la familie.
 Italia	12 ani	Dacă instanța consideră că declarația ta este demnă de încredere, vei fi audiat chiar și când ești mai mic de 12 ani. Instanța va decide dacă ai maturitatea necesară sau capacitatea de a-ți aminti și de a povesti evenimente. Poți refuza să fii audiat în probleme de familie.
 România	14 ani	În cazurile de adopție, adolescenților cu vârste de peste 14 ani li se va cere acordul. Adopția nu poate avea loc dacă adolescentul nu vrea.
 România	10 ani	La împlinirea vârstei de 10 ani, instanța are obligația să te audieze în legătură cu problemele care te privesc. Instanța poate decide să audieze și copiii mai mici de 10 ani, dacă crede că este necesar. Deși instanța are obligația să te audieze, poți decide să nu te duci sau să nu răspunzi la întrebările ce ți se adresează. Opiniile exprimate de copil sunt luate în considerare în măsură mai mică sau mai mare, în funcție de cum consideră judecătorul. Există însă și o excepție în care opinia copilului este hotărâtoare: acordul copilului cu vârsta de peste 10 ani este necesar în cazurile de adopție, altfel adopția nu se poate realiza.
 Spania	12 ani	Dacă adolescenții au peste 12 ani, instanța le va cere să-și exprimi opiniile, însă judecătorul va decide în ce măsură va ține cont de ele. Adolescenții cu vârste de peste 12 ani nu pot fi adoptați fără acordul lor.
 Anglia și Țara Galilor	orice vârstă	Instanța se va asigura că îți vei exprima opiniile, fie direct, fie indirect. Se poate întâmpla să nu vorbești direct cu un judecător, ci cu alți specialiști (de exemplu, cu un consilier juridic sau cu avocatul tău) care vor scrie un raport pe care îl vor prezenta apoi instanței. Același lucru este valabil și în cazul adopțiilor. Judecătorul va decide ce este mai bine pentru tine, iar decizia lui poate fi sau nu în conformitate cu dorințele tale. Uneori, în funcție de vârsta ta și de alte circumstanțe, un judecător îți poate permite să stai de vorbă direct cu el, dacă soliciți acest lucru.

În toate cele cinci țări, instanța decide în ce măsură va ține cont de opiniile tale. Însă, în patru dintre țări, copiilor peste o anumită vârstă, pe cale să fie adoptați, li se cere acordul. Crezi că este o povară prea mare pentru un copil să aibă un cuvânt decisiv referitor la adopție, sau consideri că acest lucru ar trebui să se întâmple și în legătură cu alte decizii care îl privesc?

N-am înțeles ce trebuia să se întâmple. Nu mi-a zis nimeni și cred că am fost și prea . . . timidă . . . ca să întreb. Nu aveam nici cea mai vagă idee cine sunt toți oamenii aceia și ce făceau ei acolo.

M-am întâlnit cu avocata chiar înainte să intru la audiere. M-a luat cu ea și ne-am furisat într-una dintre sălile de judecată, ca să văd și eu cum arată. Mi-a zis pe scurt cam ce întrebări aș putea să primesc și că va fi și ea cu mine acolo. Nu cred că a fost suficient și mi-ar fi plăcut să am mai mult timp la dispoziție să mă pregătesc.

Ce se va întâmpla și de ce?

Cine va fi prezent la audieri?

Unde vor avea loc audierile?

Ce roluri au oamenii prezenți la audieri?

Realist vorbind, care poate fi rezultatul?

Cine este acolo să mă ajute?

Ce drepturi am?

Informația este esențială

DREPTURILE COPILULUI

Să vedem ce spune Convenția

Ai dreptul la exprimare liberă, ai inclusiv libertatea de a căuta, de a primi și de a face schimb de informații și idei.

26

Bine de știut...

Dacă nu vorbești sau nu înțelegi limba utilizată, ai dreptul la un traducător sau interpret.

Ai dreptul la informare

Adolescenții care intră în contact cu lumea complexă a dreptului și justiției au nevoie de foarte mult sprijin pentru a înțelege ce se întâmplă. Contextul nu este unul prietenos, iar cei mai mulți oameni s-ar simți intimidăți de avalanșa de cuvinte necunoscute.

Nu este deloc ușor de știut ce instituție, instanță sau organism independent trebuie abordate pentru ca drepturile să-ți fie protejate. Aceste instituții variază în funcție de țară și de la o situație la alta.

Dacă iei parte la proceduri judiciare sau administrative, este esențial să fii pregătit și să știi la ce să te aștepti. Cu cât ai mai multe informații despre ce și cum se va întâmpla, cu atât vei fi mai în măsură să te implici, iar participarea ta va fi mai semnificativă. Acest lucru va ajuta justiția, dar mai ales va fi în avantajul tău.

Nu trebuie să te simți vinovat dacă nu înțelegi ce se întâmplă.

Adu-ți aminte că ai de-a face cu o lume complexă.

Sentimente de teamă, rușine sau vină? Le poți depăși pe toate!

Fii încrezător și cere informații, clarificări și sprijin.
Caută o persoană de încredere care te poate ajuta.

Sunt mai mulți specialiști cărora le poți cere informații sau ajutor. De exemplu, poți întreba avocați, consilieri și specialiști de la protecția copilului. Există și liniile telefonice de asistență (de tipul hotline sau help-line) și diverse pagini de internet relevante.

Familia ta te poate ajuta să găsești informațiile corecte.

La pagina 25 am enumerat câteva dintre întrebările pe care ar fi bine să le pui dacă intri în contact cu justiția.

ANEXĂ
Sprijin privind contactul
adolescenților cu legea

Este obligatoriu ca tuturor copiilor **victime** să li se asigure asistență juridică. În situația în care copilul nu are un avocat propriu, i se va aloca un avocat din oficiu.

În cazul copiilor **martori**, măsurile de protecție depind de vârsta lor:

- Pentru martorii mai mici de 14 ani, audierea trebuie să aibă loc în prezența părintelui sau a reprezentatului legal al copilului, cu excepția situațiilor în care acești adulți sunt și ei implicați în proceduri (ca suspecti, victime, martori etc.). În astfel de situații, copilul este asistat de un reprezentant al autorității tutelare sau de o rudă apropiată, numită de magistrați. Fie la cererea copilului, fie din proprie inițiativă, instanța sau organul judiciar poate cere ca un psiholog să fie prezent în timpul ascultării copilului.
- Indiferent de vârsta copiilor martori, procurorul sau instanța poate decide să-i acorde copilului statutul de martor vulnerabil, ceea ce îi aduce o protecție crescută. Această protecție poate presupune însoțirea și protejarea copilului pe drumul către și de la audiere, ascultarea copilului fără ca acesta să fie prezent fizic în sală (audiere prin mijloace audio-video), sau protejarea identității copilului.

În cazul **copiilor acuzați că au comis o infracțiune**, asistența juridică este obligatorie. Un avocat din oficiu este alocat copilului care nu are un avocat propriu.

Până la judecarea cazului în instanță (adică în perioada de urmărire penală), instituțiile judiciare trebuie ca, la fiecare procedură în care copilul intră în contact cu cei care investighează cazul, să cheme părintele sau reprezentantul legal al copilului și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului. Dacă aceștia nu se prezintă deși au fost chemați legal, procedurile vor fi totuși derulate.

Măsuri de protecție similare sunt valabile și în instanță: părintele sau reprezentantul legal și serviciul de probațiune trebuie chemați, însă absența lor nu va împiedica derularea procedurilor.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului acționează în fiecare județ și în toate sectoarele Municipiului București și este în măsură să ofere suport copiilor care vin în contact cu legea.

Află care este direcția responsabilă pentru zona ta, accesează www.copii.ro/directii.html

Adolescenții pot intra în contact cu **Poliția pentru Minori**, compusă atât din agenți de poliție speciali, cât și alți profesioniști, ca de exemplu, asistenți sociali. Cei din Poliția pentru Minori sunt special instruiți pentru a comunica mai ușor cu copiii și pentru a media, împreună cu copiii și familiile lor, problemele specifice.

Adolescenții pot fi apărați gratuit de un **avocat specializat** în lucrul cu copiii.

Dacă ești martor și vrei să depui mărturie, vor fi luate măsuri speciale de sprijin. Vei fi audiat o singură dată, într-o secție de poliție, iar declarația ta va fi înregistrată video și prezentată în instanță. Doar în situații excepționale judecătorul îți poate solicita să te prezinți din nou în instanță pentru a-ți spune povestea. Dacă se întâmplă acest lucru, ți se va oferi sprijin psihologic și vei fi audiat numai în prezența judecătorului și avocaților. Vei fi audiat fără public, adică toată lumea trebuie să părăsească sala de judecată înainte ca tu să fii audiat.

Diverse **pagini de internet** care îți pot fi utile:

www.jeugdadvocaat.be

www.comitévoorderechtenvanhetkind.be

www.kinderrechtencommissariaat.be

www.kinderrechtencoalitie.be

www.decreet.rechtspositie.be

Instanța pentru minori joacă un rol important în protecția copiilor și are responsabilități civile, penale și de reeducare.

Biroul fiecărui procuror de pe lângă instanța pentru minori lucrează cu un departament specializat de poliție.

Copiii, la fel ca toți cetățenii, au **dreptul să fie apărați**. Conform articolului 24 din Constituția Italiei, apărarea este pusă la dispoziția tuturor celor care vor să-și folosească drepturile și este un drept care nu poate fi încălcat. De aceea, statul, prin instituțiile sale, trebuie să se asigure că celor afectați de sărăcie le este oferită posibilitatea de a se apăra.

Serviciile sociale au datoria de a ajuta persoanele cu probleme să depășească situațiile care le afectează negativ dezvoltarea sau dreptul la condiții de viață decente. Prin urmare, serviciile sociale trebuie să coopereze cu instanța pentru minori.

Spania

GRUME este o unitate specială de poliție care se ocupă de cazurile în care sunt implicați copii. GRUME lucrează în colaborare cu alte instituții și organizații care au responsabilități referitoare la copii. Agenții acestei unități speciale de poliție au dublu rol:

- Oferă protecție copiilor victime, indiferent de tipul de violență la care au fost expuși (violență fizică, sexuală, psihologică etc.).
- Asigură protecția copiilor care au comis infracțiuni. Agenții GRUME trebuie să se asigure că acei copii care au comis infracțiuni ajung, în siguranță și fără a fi vătămați, la curator, tutore sau centru special. Toate acțiunile pe care le implică privarea copilului de libertate trebuie să fie efectuate de către aceste unități specializate pentru minori. Pe cât posibil, copiii care au comis infracțiuni trebuie să fie transportați în vehicule nemarcate, de către ofițeri în civil.

Contact: <http://www.policia.es>

Agenții tutori (*agente tutor*) fac parte din poliția locală și acționează doar în unele regiuni. Pot desfășura mai multe tipuri de acțiuni, inclusiv de prevenire a abuzului și maltratării.

Spania are **procurori pentru minori**, care acționează ca reprezentanți ai statului atunci când este vorba de cazuri de copii aflați în situații de risc, copii victime sau copii în conflict cu legea.

Instanțele pentru minori au atribuții în cazurile civile și penale, dar și roluri referitoare la reabilitare. Judecătorii pentru minori sunt special instruiți în domeniul drepturilor copilului, conduc ședințele de judecată și iau decizia finală în cazurile în care sunt implicați copii.

Copiii care intră în contact cu legea au dreptul să fie sprijiniți psihologic pe tot parcursul procedurilor.

Copilul care a comis o faptă penală poate beneficia de prezența părinților sau a unei alte persoane indicate de către copil, dacă judecătorul este de acord cu acest lucru.

Oricine se poate plânge Avocatului Poporului (*Defensor del Pueblo*), inclusiv copiii. Principala funcție a Avocatului Poporului este să analizeze plângeri depuse împotriva unor instituții publice care ți-au afectat drepturile și care te-au tratat necorespunzător sau incorect. După ce a primit o plângere, Avocatul Poporului investighează situația și adresează recomandări respectivei instituții publice astfel încât aceasta să ia diverse măsuri, fie de corectare, fie de prevenire a unor situații similare. Intervenția Avocatului Poporului este gratuită și confidențială.

Avocatul Poporului (*Defensor del Pueblo*) poate fi contactat la:

Defensor del Pueblo

C/ Zurbano, 42, 28010, Madrid

Telefon: 900 10 10 25 (apel gratuit) sau

91 432 79 00 (disponibil 24 ore din 24)

E-mail: registro@defensordelpueblo.es

www.defensordelpueblo.es

Marea Britanie

Echipe de prevenire a delincvenței juvenile lucrează cu adolescenții care intră în conflict cu legea, sunt arestați sau ajung în instanță, ajutându-i să stea departe de activitățile infracționale. De asemenea, aceste echipe:

- desfășoară programe de prevenire a infracțiunilor;
- îi ajută pe adolescenții care se află la secțiile de poliție, atunci când sunt reținuți;
- îi ajută pe adolescenți și pe familiile acestora în instanță;
- îi supraveghează pe adolescenții care au de urmat o pedeapsă comunitară;
- mențin contactul cu adolescenții care sunt închiși (condamnați la detenție).

Pentru mai multe sfaturi vizitați pagina de internet a GOV.UK <https://www.gov.uk/search?q=young+people+and+the+law#services information results>

Citizens Advice oferă informații despre: atribuțiile generale ale poliției, oprire și chestionare, în ce condiții poate poliția să te chestioneze, posibilitatea poliției de a pătrunde în locuințe, ce drepturi ai când poliția te reține sau când ești arestat, posibilitatea poliției de a te sancționa în afara instanței, sancțiuni.

www.adviceguide.org.uk/england/law_e/law

Citizens Advice. Ghidul de Consiliere – oferă informații specifice și sprijin copiilor aflați în grija statului. Ghidul mai oferă informații și despre subiecte precum: unde va locui un copil aflat în grija statului, cum este emis un ordin de îngrijire, ce se întâmplă după ce un asemenea ordin este emis, cum se pot depune plângeri împotriva

autorităților locale, diverse organizații active.

www.adviceguide.org.uk/england

Brook - „Toată lumea are drepturi. Ai dreptul să primești toate informațiile de care ai nevoie ca să poți face alegeri informate în legătură cu ceea ce este mai bine pentru tine. De asemenea, trebuie să știi când legea va lua aceste decizii în numele tău”.

Domenii: legislație, oprire și chestionare, arestarea.

www.brook.org.uk

Get Connected – oferă informații despre infracțiuni, legislație și drepturile tale. www.getconnected.org.uk

The Children’s Legal Centre (în Anglia) – este o pagina de internet plină cu informații despre drepturile tale în context judiciar. A fost creată de către Centrul Juridic pentru Copii Coram, o organizație de caritate care promovează drepturile copiilor și oferă consiliere juridică și reprezentare copiilor și tinerilor.

www.childrenslegalcentre.com

Dacă ai nevoie de consiliere juridică pe orice temă, poți apela **Linia Telefonică pentru Consilierea Juridică a Copiilor** (linie gratuită) la 08088 020 008

www.lawstuff.org.uk/the-facts/crime-police-and-court

Children’s Rights Alliance for England (CRAE, Alianța pentru Drepturile Copilului din Anglia) – este o organizație înființată pentru a proteja drepturile copilului, care oferă informații de natură juridică și realizează cercetări privind respectarea drepturilor copilului. Totodată, sprijină alte persoane, inclusiv copii, să ia măsuri pentru ca drepturile copilului să fie aplicate. În fiecare an, CRAE publică o analiză a situației drepturilor copiilor din Anglia. www.crae.org.uk

Publicat de:

Organizația Salvați Copiii România

Intr. Ștefan Furtună nr. 3,

sector 1, cod 010899

București, România

www.salvaticopiii.ro

Prima ediție: decembrie 2014

© 2014 Organizația Salvați Copiii România

Titlul: Adolescenții – drepturi și legi. Manualul 3 – Contactul cu legea

(Titlul în engleză: Children's Rights, Laws and You. Manual 3 – Contact with the Law)

Această publicație este protejată de drepturile de autor, dar poate fi reprodusă prin orice mijloace, gratuit, fără permisiune prealabilă, în scopuri didactice, dar nu pentru revânzare. Pentru reproducere în orice alte condiții, este nevoie de permisiunea prealabilă în scris a Salvați Copiii România și poate fi percepută o taxă.

Această publicație a fost produsă cu sprijinul financiar al Programului pentru Drepturi Fundamentale și Cetățenie al Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea unică a Salvați Copiii România și nu reflectă în mod necesar opinia Comisiei Europene.

Cu sprijinul financiar al
Programului pentru Drepturi
Fundamentale și Cetățenie
al Uniunii Europene

**CHILDREN'S LEGAL EDUCATION
ADAPTED RESOURCES**

Sunt persoane care nu știu că toți copiii au drepturi speciale.

Sunt persoane care nu știu că au drepturi.

Fii diferit, cunoaște-ți drepturile!

Fii curajos, cunoaște legea!

Acest manual îți poate fi de ajutor